

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2019

Sosiaalilääketieteen yhdistys on poikkitieteellinen ja valtakunnallinen eri ammattiryhmistä tulevien tutkijoiden ja muiden väestön terveydestä sekä terveyden ja yhteiskunnan vuorovaikutuksesta kiinnostuneiden yhteinen keskustelufoorumi. Yhdistys toimii suomalaisen kansanterveyden tutkimuksen alalla tutkijoiden ja tutkimuslaitosten, korkeakoulujen ja tutkimustulosten soveltajien yhdysiteenä.

Sosiaalilääketieteen yhdistyksen toiminnan tavoite on erilaisin tilaisuuksin, aloittein ja lausunnoin sekä julkaisunsa Sosiaalilääketieteellisen Aikakauslehden kautta edistää sosiaalilääketieteen ja sen lähialojen tutkimusta ja koulutusta sekä vaikuttaa terveyspolitiikkaan.

Yhdistyksessä toimii käyttäytymislääketieteen, lisääntymisterveyden, lääketutkimuksen, mielenterveyden, ruokatutkimuksen, terveydenhuoltotutkimuksen ja terveys sosiologian jaokset näiden sosiaalilääketieteen osa-alueiden yhteistyöfoorumeina (ks. jaosten toimintasuunnitelmat jäljempänä).

Sosiaalilääketieteen yhdistys järjestää vuonna 2019 päätapahtumanaan Terveydenhuoltotutkimuksen päivät. Lisäksi edellisten vuosien tapaan järjestetään pienempiä seminaareja tai keskustelutilaisuuksia yksin tai yhteistyössä muiden tahojen kanssa.

Yhdistys jatkaa vuonna 2010 aloitetun matkatukirahaston toimintaa jakamalla matka-apurahoja nuorille tutkijoille ensisijaisesti European Public Health Associationin (EUPHA) kongressiin Marseillessa 20.11–23.11.2019. Yhdistys pyrkii myös huomioimaan Suomen heinäkuussa 2019 alkavan EU:n puheenjohtajuuskauden yhteistyössä EUPHA:n kanssa.

Sosiaalilääketieteen yhdistyksen jäsenkirjeet lähetetään jäsenille pääasiassa sähköpostitse. Yhdistys tiedottaa jäsenilleen sähköpostilla ja kotisivuillaan sosiaalilääketieteeseen liittyvistä tapahtumista. Sosiaalisen median kanavista on käytössä Twitter (@soslaaketiede) ja Facebook (@sosiaalilaaketiede). Yhdistyksen kotisivut ovat osoitteessa www.socialmedicine.fi.

Kansainvälinen toiminta

Yhdistys toimii aktiivisesti sosiaalilääketieteen ja kansanterveysalan kansainvälisissä yhteisöissä. Sosiaalilääketieteen yhdistyksen kansainvälisen toiminnan tavoitteena on luoda yhteistyösuhteita yhdistyksen ja eri maiden sosiaalilääketieteen ja kansanterveyden tutkijoiden ja asiantuntijoiden välillä, tehdä tunnetuksi korkeatasoista suomalaista sosiaalilääketieteellistä tutkimusta sekä tukea sosiaalilääketieteen ja kansanterveysalan kansainvälistä kehitystä.

Sosiaalilääketieteen yhdistys on jäsenenä World Federation of the Public Health Associations (WFPHA) ja European Public Health Association (EUPHA) -järjestöissä sekä Nordic Societies of Social Medicine and Public Health -yhteistyöelimestä.

World Federation of Public Health Associations järjestää maailmanlaajuisen kansanterveyskongressin joka 2.–3. vuosi, seuraavan kerran lokakuussa 2020 Roomassa. Professori Mika Gissler toimii WFPHA:n taloustoimikunnan jäsenenä ja kongressin valintatoimikunnan puheenjohtajana.

Sosiaalilääketieteen yhdistys osallistuu monella tavalla aktiivisesti EUPHA:n toimintaan. Yhdistyksen edustajana EUPHA:ssa toimii professori Ilmo Keskimäki entisten puheenjohtajien komiteassa (Past Presidents Committee). Professori Ossi Rahkonen toimii tieteellisessä komiteassa (Scientific Committee) ja FT Hannamaria Kuusio hallintoneuvostossa (Governing Board).

EUPHA julkaisee European Journal of Public Health -lehteä, jonka toimituskuntaan (Editorial Board) kuuluu dosentti Tea Lallukka (Associate Editor).

Yhteistyössä pohjoismaisen sosiaalilääketieteen järjestön kanssa julkaistaan Scandinavian Journal of Public Health -lehteä. Yhdistyksen edustajana lehden hallintoneuvostossa (Executive Board) toimii professori Sakari Suominen sekä varajäsenenä professori Ilmo Keskimäki. Lehden toimittajakunnassa Suomea edustaa tutkimusprofessori Marianna Virtanen.

Yhdistyksen käyttäytymislääketieteen jaoksen jäsenet toimivat aktiivisesti oman alansa kansainvälisessä järjestössä (International Society of Behavioural Medicine eli ISBM). Järjestön seuraava kansainvälinen käyttäytymislääketieteen konferenssi järjestetään vuonna 2020.

Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti

Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti julkaisee 56. vuosikertansa vuonna 2019. Lehti julkaisee neljä numeroa ja sen levikki on noin 650 kappaletta. Suurin osa tilaajista on Sosiaalilääketieteen yhdistys ry:n jäseniä. Lehdellä on myös yhteisötilaajia ja sitä tilataan myös kirjastoihin.

Lehden päätoimittajana on vuoden 2015 alusta alkaen toiminut dosentti Sari Räisänen. Toimituskunnan jäseniä ovat dosentti Arja Halkoaho (KYS), tutkimusprofessori, professori Sakari Suominen (Högskolan i Skövde, Ruotsi ja Turun yliopisto), dosentti Maijaliisa Erkkola (Helsingin yliopisto), VTT Riikka Lämsä (THL), FT Liina-Kaisa Tynkkynen (Tampereen yliopisto), dosentti Sari Fröjd (Tampereen yliopisto) ja dosentti Hanna Konttinen (Helsingin yliopisto). Lehden toimitussihteeri on Suvi Määttä (Folkhälsan).

Lehti julkaisee empiirisiä, teoreettisia ja metodisia alkuperäisartikkeleita, tieteellisiä katsauksia ja tutkija-puheenvuoroja sekä muita kirjoituksia suomen ja ruotsin kielellä. Julkaistuissa kirjoituksissa käsitellään terveyteen, sairauteen ja hyvinvointiin liittyviä aiheita yhteiskunnallisesta näkökulmasta. Lehti julkaisee myös ajankohtaisia terveydenhuollon ja sosiaalilääketieteen kannalta keskeisiä teemanumeroita. Kirjoitukset voivat edustaa esimerkiksi kansanterveystiedettä, terveystieteologiaa, yhteiskuntapolitiikkaa, terveystaloustiedettä tai terveydenhuoltotutkimusta.

Lehti noudattaa vertaisarvioinnissa Tieteellisten seurain valtuuskunnan (TSV) vertaisarviointitunnuksen mukaisia käytäntöjä. Vertaisarviointitunnus otettiin käyttöön elokuussa 2016. Muut kuin tieteelliset alkuperäis- ja katsausartikkelit arvioidaan pääasiassa toimituksessa. Lehteen saadaan vuosittain noin 60 käsikirjoitusta, joista noin 30–40 % hyväksytään julkaistavaksi. Toimituksen jäsenet ja päätoimittaja hoitavat yhdessä käsikirjoitusten arviointiprosessit. Päätoimittaja vastaa pääkirjoitusten laatimisesta tai hankkimisesta sekä toimituksen koolle kutumisesta. Toimitus kokoontuu 3–5 kertaa vuodessa.

Vuoden 2019 lehdet julkaistaan helmikuussa, toukokuussa, syyskuussa ja joulukuussa. Kirjapaino Hermes hoitaa lehden taiton, oikovedosten lähettämisen kirjoittajille, painon ja jakelun kirjoittajille. Muun jakelun hoitaa Posti.

Lehti julkaistaan TSV:n ylläpitämässä Journal.fi-palvelussa. Lehden sisältö ja artikkelien tiivistelmät ja osa artikkeleista ovat välittömästi kaikkien luettavissa ja kaikki tekstit kuuden kuukauden julkaisuviiveen jälkeen. Käsikirjoitukset lähetetään ja arvioidaan Journal.fi-palvelun sähköisessä toimitusjärjestelmässä. TSV tarjoaa ohjeistusta ja teknistä tukea palvelun käyttöön. Lehdellä on yhdistyksen kanssa yhteiset sosiaalisen median tilit Facebookissa ja Twitterissä. Vuoden 2019 aikana on tarkoituksena kehittää ja lisätä edelleen lehden sisällön näkyvyyttä ja vaikuttavuutta.

Jaosten toimintasuunnitelmat vuodelle 2019

Käyttäytymislääketieteen jaos

Sosiaalilääketieteen yhdistyksen Käyttäytymislääketieteen jaoksen tavoitteena on järjestää käyttäytymislääketieteeseen liittyviä tapahtumia sekä tiedottaa niistä ja muista alaan liittyvistä tapahtumista jäsenilleen sähköpostilistalla ja Facebook-ryhmässä. Jaos edustaa useita eri tieteenaloja kuten kansanterveystiede, psykologia, sosiaalipsykologia, sosiologia, lääketiede, hammaslääketiede ja ravitsemustiede. Jaos toimii verkostona alasta kiinnostuneiden ihmisten välillä kotimaassa ja toimii yhteistyössä kansainvälisen järjestön (International Society of Behavioral Medicine, ISBM) kanssa.

Jaoksen vuosikokous pyritään pitämään loppuvuodesta 2019. Vuosikokouksessa hallitus järjestäytyy ja kokouksen yhteydessä pidetään myös tieteellinen esitelmä ajankohtaisesta, käyttäytymislääketieteeseen liittyvästä aiheesta.

Vuoden 2019 aikana jaos pyrkii osallistumaan ajankohtaisiin kansallisiin ja kansainvälisiin tapahtumiin ja toimintoihin. Lisäksi tavoitteena on jatkaa Pohjoismaisen yhteistyöverkoston (Nordic Network of Behavioral Medicine) rakentamista ja vahvistamista sekä toimimista yhteistyössä läheisten kansallisten yhdistysten kanssa (mm. Psykologisen seuran Terveyspsykologian jaos).

Käyttäytymislääketieteen jaoksen yhteyshenkilöinä toimivat puheenjohtaja Sakari Suominen, Turun yliopisto (suominen(at)utu.fi) ja sihteeri Olli Kiviruu, THL (olli.kiviruu(at)thl.fi).

Lisääntymisterveyden jaos

Lisääntymisterveyden jaos aloitti vuonna 2006 toimintansa Sosiaalilääketieteen yhdistyksen jaoksena. Sen toiminta pohjautuu verkostoon, jossa on toiminut eri alojen tutkijoita yliopistoista ja tutkimuslaitoksista eri puolelta Suomea.

Jaoksen pääasiallisena tarkoituksena on edistää ja ylläpitää verkostoon kuuluvien eri alojen tutkijoiden yhteydenpitoa (sähköinen postituslista). Sähköistä tiedotusta jäsenille jaoksen intresseihin liittyvistä tapahtumista ym. ajankohtaisista asioista jatketaan vuonna 2019.

Jaoksen yhteyshenkilönä toimii Mika Gissler, THL (mika.gissler(at)thl.fi), joka edustaa jaosta hallituksessa. Jaoksen koordinaattori on Reija Klemetti, THL (reija.klemetti(at)thl.fi).

Lääketutkimuksen jaos

Lääkkeiden käytön tutkijoiden jaos (FIN-DURG Finnish Drug Utilisation Research Group) ("Lääkejaos") on lääke-epidemiologiasta kiinnostuneiden verkosto, joka toimii sähköpostilistan avulla. Jaoksen tavoitteena on tiedottaa jäsenilleen lääketutkimukseen liittyvistä ajankohtaisista tapahtumista, seminaareista ja koulutuksista. Vuonna 2019 tavoitteena on jatkaa aktiivisesti sähköistä tiedottamista.

Lääketutkimuksen jaoksen yhteyshenkilönä toimii Piia Lavikainen, Itä-Suomen yliopisto (piia.lavikainen(at)uef.fi).

Mielenterveyden jaos

Mielenterveyden jaoksen tarkoituksena on pitää Sosiaalilääketieteen yhdistyksen toiminnassa esillä mielenterveyden edistämiseen sekä mielenterveyden häiriöiden kehittymiseen, hoitoon ja ehkäisyyn liittyviä teoreettisia ja käytännöllisiä kysymyksiä. Vuonna 2019 jaoksen tavoitteena on osallistua yhdistyksen yhteiseen seminaari- ja koulutustoimintaan.

Jaoksen tavoitteena on myös tiedottaa yhdistyksen jäsenille ajankohtaisista mielenterveyteen liittyvistä tapahtumista sekä pitää yllä keskustelua mielenterveysasioista. Tiedottaminen tapahtuu pääosin sähköpostilistan kautta. Jaos pyrkii myös tiedottamaan mielenterveyteen liittyvistä ajankohtaisista aiheista sosiaalisessa mediassa (Twitter, Facebook). Jaos osallistuu mahdollisuuksien mukaan myös kotimaisiin ja ulkomaisiin tieteellisiin kokouksiin ja seminaareihin omilla sessioilla/workshopeilla.

Jaoksen yhteyshenkilönä toimii Noora Berg, Uppsalan yliopisto ja THL (noora.berg(at)thl.fi).

Ruokatutkimuksen jaos

Ruokatutkimuksen jaos on perustettu 1991. Jaoksen tarkoituksena on edistää ja ylläpitää eri aloilla toimivien ruokatutkimuksesta kiinnostuneiden tutkijoiden keskinäistä yhteydenpitoa mm. seminaarien, tutkijatapaamisten ja julkaisutoiminnan avulla. Ruokajaoksen toimintaa ovat koordinoineet keskeiset yhteyshenkilöt, ns. vetoryhmä.

Ruokatutkimuksen jaoksella on oma sähköpostilista, jonka avulla pidetään yhteyttä jaoksen jäseniin. Vuonna 2019 jaos jatkaa kansainvälistä toimintaa osallistumalla European Public Health -kokouksissa Food and Nutrition Section -jaoksen toimintaan.

Ruokatutkimuksen jaoksen yhteyshenkilöinä toimivat Sanna Talvia, Turun yliopisto (sanna.talvia(at)utu.fi); Tea Lallukka, Työterveyslaitos (tea.lallukka(at)ttl.fi); Eva Roos, Folkhälsan (eva.roos(at)helsinki.fi) ja Enni Mertanen, Jyväskylän ammattikorkeakoulu (enni.mertanen(at)jamk.fi).

Terveydenhuoltotutkimuksen jaos

Terveydenhuoltotutkimuksen jaos perustettiin vuonna 1992. Samana vuonna Sosiaalilääketieteen yhdistys järjesti ensimmäisen terveydenhuoltotutkimuksen seminaarin. Jaoksen tavoitteena on kiinnittää huomiota ajankohtaisiin terveydenhuoltoon liittyviin kysymyksiin, esitellä uutta ja tärkeää terveydenhuoltotutkimusta sekä tarjota suomalaisille terveydenhuoltotutkijoille mahdollisuuden keskustella tutkimuksistaan. Jaoksen toiminta on keskittynyt seminaarien ja muiden tilaisuuksien järjestämiseen.

Terveydenhuoltotutkimuksen jaos järjestää Terveydenhuoltotutkimuksen päivät 2019 yhdessä Tampereen yliopiston kanssa. Seminaariin pyydetään puhujia, jotka voivat omalta osaltaan tuodaan esille terveydenhuollon järjestämisen ja arvioinnin ajankohtaisteemoja. Jaos tiedottaa tilaisuudesta jäsenilleen ja tutkijoiden tarjoamista papereista muodostetaan erilaisia temaattisia kokonaisuuksia terveydenhuoltotutkimukseen liittyvistä teemoista.

Terveydenhuoltotutkimuksen jaoksella ei ole muodollista jäsenrekisteröintiä, mutta tiedottamista varten on sähköpostilista, johon voi ilmoittautua yhdistyksen jäseneksi liittymisen yhteydessä. Jaoksen toiminnasta tiedotetaan yhdistyksen www-sivuilla sekä alan julkaisuissa. Jaoksen toiminnasta kiinnostuneita kehoitetaan ottamaan yhteyttä jaoksen yhteyshenkilöihin. Jaos osallistuu terveydenhuoltotutkimuksen kansainväliseen yhteistyöhön European Public Health Associationin Health Services Research -jaoksessa.

Terveydenhuoltotutkimuksen jaoksen yhteyshenkilöinä toimivat Ilmo Keskimäki, THL ja Tampereen yliopisto (ilmo.keskimaki(at)thl.fi); Pekka Rissanen, THL ja Tampereen yliopisto (pekka.rissanen(at)thl.fi); Jutta Pulkki, Tampereen yliopisto (jutta.pulkki(at)uta.fi) ja Tuulikki Vehko, THL (tuulikki.vehko(at)thl.fi).

Terveyssosiologian jaos

Terveyssosiologian jaoksen tarkoituksena on edistää ja ylläpitää eri aloilla toimivien sosiaalitieteellisestä terveystutkimuksesta kiinnostuneiden tutkijoiden keskinäistä yhteydenpitoa. Jaos tekee myös yhteistyötä laadullisen terveystutkimuksen verkoston (LATE) kanssa.

Vuonna 2019 jaos järjestää terveyssosiologian työryhmät ainakin sosiologipäivillä ja sosiaalipolitiikan päivillä. Yleisiä työkokouksia pidetään tarvittaessa ja niistä tiedotetaan mahdollisimman laajasti. Jaoksen yhteyshenkilönä toimii Anu Katainen, Helsingin yliopisto (anu.h.katainen(at)helsinki.fi).